

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Katedra geografie

Tereza KRAVÁČKOVÁ

**Populární geografie:
Zeměpisné časopisy jako zdroj
geografických informací**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Jan Daniel, Ph.D.

Olomouc 2021

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo): Tereza Kraváčková (R18484)

Studijní obor: Biologie a Geografie

Název práce: Populární geografie: Zeměpisné časopisy jako zdroj geografických informací

Title of thesis: Popular Geographies: Geographic magazines as a sources of geographical informations

Vedoucí práce: Mgr. Jan Daniel, Ph.D.

Rozsah práce: 44 stran

Abstrakt: S geografii se setkáváme už od malička. Nás a naše představy o geografii ovlivňují různé filmy, dokumenty, reklamy a zprávy v televizi, stejně jako nejrůznější časopisy, se kterými během života přijdeme do styku. Zprvu nemáme představu, co pojem geografie znamená. S postupem let a s přibýváním znalostí si každý modeluje vlastní představu o tomto pojmu, ať už je správná nebo nikoliv. Pojem geografie je velmi nejednoznačný a pro širokou laickou veřejnost i nesrozumitelný. Většina lidí studující obor geografie musí stále dokola vysvětlovat, co geografie je a čím se zabývá. Mohou za to hlavně zkreslené představy veřejnosti o obsahu geografie, částečně díky výuce na základních a středních školách. Společnost si geografii představuje zejména jako mapy, cestování a seznam hlavních měst. Pojem populární geografie se týká hlavně cestování a faktografie (popis jevů, shromažďování údajů), kdežto akademická geografie se zabývá hlubšími aspekty geografie, mezi které mohou patřit i vztahy ve společnosti apod.

Klíčová slova: Populární geografie, akademická geografie, geografické časopisy

Abstract: We've been dealing with geography since we were little. We and our ideas about geography are influenced by various films, documentaries, advertisements and news on television, as well as by the various magazines with which we come into contact

throughout our lives. At first, we have no idea what the concept of geography means. As the years go by and as knowledge grows, everyone make their own idea of the concept, whether it is correct or not. The concept of geography is very ambiguous and incomprehensible to the general public. Most people studying geography have to explain over and over what geography is and what it deals with. This is mainly due to distorted public perceptions about the content of geography, partly due to teaching in primary and secondary schools. The community imagines geography mainly as maps, travel and a list of capital cities. The concept of popular geography refers mainly to travel and factography (description of events, data collection), whereas academic geography deals with deeper aspects of geography, which may include relationships in society and others.

Keywords:

Popular geography, academic geography, geographic magazines

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem zadanou bakalářskou práci s názvem Populární geografie: Zeměpisné časopisy jako zdroj geografických informací zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Jana Daniela, Ph.D. a všechny použité materiály a zdroje jsem řádně uvedla v seznamu citované literatury.

V Olomouci dne

.....

Podpis

Ráda bych poděkovala vedoucímu práce Mgr. Janu Danielovi, Ph.D. za všechny rady, připomínky, ochotu a trpělivost při tvorbě mé bakalářské práce. Poděkovat bych také chtěla PhDr. Janu Pochmanovi za zdroj dat a své rodině za trpělivost, podporu a motivaci.

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Tereza KRAVÁČKOVÁ
Osobní číslo: R18484
Studijní program: B1501 Biologie
Studijní obor: Biologie
Geografie
Téma práce: Populární geografie: Zeměpisné časopisy jako zdroj geografických informací
Zadávatel katedra: Katedra geografie

Zásady pro vypracování

Cílem práce je provést základní analýzu vybraného zeměpisného časopisu z hlediska produkce populárního geografického vědění. Samotná analýza bude provedena ve dvou na sebe navazujících krocích. V prvním kroku autorka provede základní analýzu celého zvoleného vzorku. Následně se detailněji zaměří na vybrané texty s důrazem na způsoby (re)prezentace popisovaných oblastí.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

Bonnett, A. 2003. 'Geography as the World Discipline: Connecting Popular and Academic Geographical Imaginations'. *Area* (1): 55-63.
Clifford, N. J., Shaun French, a Gill Valentine, ed. 2010. *Key methods in geography*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
Daněk, P. 2014. *Geografické myšlení: Úvod do teoretických přístupů*. Brno: MUNI Press.
Doboš, Pavel. 2017. 'Imaginativní geografie subsaharské Afriky v českém prostředí: nástin problematiky'. *Geografie* 122: 100-119.
Johnston, Ron. 2009. 'Popular Geographies and Geographical Imaginations: Contemporary English-Language Geographical Magazines'. *Geo-Journal* 74(4): 347-62.

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jan Daniel, Ph.D.
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: 4. února 2020
Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2021

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

prof. RNDr. Marián Halás, Ph.D.
vedoucí katedry

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíl a metody práce	10
3	Populární geografie	12
4	Časopis Lidé a Země	15
4.1	Základní charakteristika čtenářů	15
4.2	Lenka Klicperová	17
4.3	Struktura časopisu Lidé a Země	18
5	Analýza časopisu Lidé a Země	19
5.1	Zastoupení jednotlivých států v článcích	19
5.2	Kategorie pozitivní X negativní	22
5.3	Kategorie historie X současnost	23
5.4	Kategorie příroda X lidé a živá X neživá příroda	23
5.5	Kategorie město X venkov	24
5.6	Kategorie kuchyně X výrobky	25
5.7	Kategorie kultura X sport	25
5.8	Kategorie domorodci X turisté	26
5.9	Články o České republice	27
6	Autoři článků	28
7	Fotografie	29
8	Styl článků	30
8.1	Neodbornost článků	30
9	Vybrané články	31
9.1	Zničené, bez tváře, přesto nezlomené	31
9.2	V jaguáří stopě	32
9.3	Ostrovy vzniklé z ropy	32
9.4	Po stopách otroků Podzemní železnici	32
10	Závěr	34
11	Summary	35
	Seznam použité literatury	36
	Literární zdroje:	36
	Seznam příloh	40
	Seznam tabulek	40
	Přílohy	41

1 Úvod

S geografii se setkáváme už od malička. Nás a naše představy o geografii ovlivňují různé filmy, dokumenty, reklamy a zprávy v televizi, stejně jako nejrůznější časopisy, se kterými během života přijdeme do styku. Zprvu nemáme představu, co pojem geografie znamená a s postupem let. S přibýváním znalostí si každý modeluje vlastní představu o tomto pojmu, ať už je správná nebo nikoliv. Pojem geografie je velmi nejednoznačný a pro širokou laickou veřejnost i nesrozumitelný. Většina lidí studující obor geografie musí stále dokola vysvětlovat, co geografie je a čím se zabývá. Mohou za to hlavně zkreslené představy veřejnosti o obsahu geografie, částečně díky výuce na základních a středních školách. Společnost si geografii představuje zejména jako mapy, cestování a seznam hlavních měst. Pojem populární geografie se týká hlavně cestování a faktografie (popis jevů, shromažďování údajů), kdežto akademická geografie se zabývá hlubšími aspekty geografie, mezi které mohou patřit i vztahy ve společnosti apod.

Díky těmto skutečnostem jsem se rozhodla pro vypracování této bakalářské práce, abych zjistila, zda geografické časopisy pomáhají laické veřejnosti pochopit rozdíl mezi pojmem populární a akademická geografie.

2 Cíl a metody práce

Cílem bakalářské práce s názvem Populární geografie: Zeměpisné časopisy jako zdroj geografických informací je provést základní analýzu zeměpisného časopisu Lidé a Země z hlediska produkce populárního geografického vědění.

Součástí bakalářské práce je také předem stanovena výzkumná otázka „Jak lze charakterizovat populárně geografické vědění produkované na stránkách časopisu Lidé a Země?“, na kterou mi pomohou najít odpověď dílčí otázky „Jaká geografická témata jsou v časopise řešena?“, „Jakým geografickým oblastem/regionům/zemím je v časopise dáván největší prostor?“ a „Jakým stylem/formou jsou informace prezentovány/vizualizovány?“.

První část práce, teoretická, je zaměřena na akademickou a populární geografii a vysvětlení rozdílu mezi těmito dvěma odvětvími geografie a celkově problému, kterým se bakalářská práce zabývá.

Praktická část práce se bude soustředit na základní obsahovou analýzu textů zveřejněných v ročníku 2015 časopisu Lidé a Země, ale stručně bude rozebrána i vizuální analýza. V rámci analýzy bude vytvořen systém kódů, dle kterých budou jednotlivé články kategorizovány a kvantifikovány. Příklady kódů: geografická lokalizace (stát – následně pak vizualizováno v mapě) a dále řada tematických kategorií např. rubrika v časopise, „povolání“ autora, kultura X příroda, historie X současnost atd. Všechny texty jsou rozděleny do osmi kategorií, které charakterizují jejich obsah (pozitivní X negativní, historie X současnost, příroda X lidé, živá X neživá příroda, město X venkov, kuchyně X výrobky, kultura X sport a domorodci X turisté). V kategorii pozitivní X negativní jsem se zaměřila na to, jaké pocity články mohou vyvolat ve čtenářích a jaká tematika je v člancích rozebírána. Kategorie příroda X lidé se snaží vysledovat, zda se texty zaměřují více na lidi nebo na přírodu a zvířata v ní. V tomto sledování dále pokračuje kategorie živá X neživá příroda. Město X venkov se snaží zjistit, zda články pojednávají více o jádrových oblastech nebo naopak o periferiích. Podkategorie jako jsou kuchyně X výrobky, kultura X sport a domorodci X turisté jsou více propojeny s ostatními kategoriemi a nebývají o nich samostatné články. Případně u vybraných, typově odlišných článků bude provedena detailnější analýza obsahu.

U vybraných článků také bude provedena analýza fotografií, které jsou v nich zveřejněny. Všechny tyto kroky povedou ke zodpovězení stanovené výzkumné otázky a pomocných otázek, kterými jsem se řídila.

3 Populární geografie

Royal Geographical Society (2018) geografii popisuje jako jedinečnou vědu, která spojuje společenské a přírodní vědy. Podle této instituce se humánní geografie týká toho, jak je porozuměno kultuře, společnosti a ekonomice a ve fyzické geografii jde hlavně o porozumění dynamice krajiny a životního prostředí. Dále podle Royal Geographical Society (2018) geografie staví zmíněné chápání jak sociálních, tak i fyzikálních procesů do kontextu s místem, a proto uznává rozdíly v jednotlivých kulturách, politických systémech, ekonomikách, krajinách, a dokonce i prostředích po celém světě a také zkoumá vazby mezi nimi. Pochopení toho, co je příčinou jednotlivých rozdílů určitých míst a sociálních skupin je základem pro nejnovější vývoj humánní geografie. Geografie je v nejširším slova smyslu vzdělání pro život i pro bytí. Učení prostřednictvím geografie, ať už získané formálním učením nebo zkušenostmi prostřednictvím cestování, terénních prací a expedic, nám všem pomáhá být sociálně a environmentálně citlivějšími, lépe informovanými a odpovědnějšími jako občané i zaměstnanci (Royal Geographical Society, 2018).

Další částí geografie mohou být také imaginativní geografie, o kterých Pavel Doboš (2016) říká, že jsou představeny jako ideologické obrazy a představy vzdálených míst, které reprodukují zejména jinakost těchto míst i lidí, kteří na nich žijí. Klíčová je pro ně binární opozice mezi „naším“ západním, moderním a civilizovaným prostorem a „jejich“ nezápadním, nemoderním a zaostalým prostorem. Ve své další práci Doboš (2017) také uvádí, že imaginativní geografie přehlíží různé specifické jevy, věci či lidi, jež se týkají imaginovaného nezápadního místa, a zjednodušují komplexitu místa ve snadno uchopitelnou představu. Představa obsahuje především protiklady místa od lokality, s níž se sám identifikuje tvůrce představy. Imaginativní geografie tak obsahují vlastní významy, které nemusejí být uznávány obyvateli míst, o nichž vypovídají. Imaginativní geografie se tak proplétá s populární geografii, díky které si široká veřejnost (laici) získává informace a vytváří si vlastní, a ne vždy zcela správné informace o světě. V tomto článku se Pavel Doboš (2017) zaměřuje na imaginativní geografii subsaharské Afriky mezi českými lidmi. Poukazuje na to, jak chybně, nebo naopak správně dokážou naši lidé vnímat obyvatele Afriky. Imaginativní geografie lze považovat za obrazy a představy vzdálených míst, zdůrazňující především jejich jinakost – tedy odlišnost od míst, v nichž jsou tyto obrazy a představy vytvářeny (Doboš, 2017). Špatné mínění o Afričanech si lidé mohou udělat právě v časopisech nebo v televizních programech a zprávách, uvádějící

fakt, který nemusí být zcela pravda, nebo s ním odborníci nemusí zcela souhlasit. Pokud by spolupracovali s ostatními geografy, mohlo by být vše uvedeno na pravou míru.

Všichni autoři článků, ze kterých má bakalářská práce vycházet, se shodují na tom, že populární a akademická geografie nejsou dostatečně propojeny (ne-li vůbec) a nespolečně spolupracují spolu. Přitom kdyby se tyto dvě strany geografie spojily, dokázaly by oslovit ještě více lidí, které geografie zajímá. Ron Johnston (2009) říká, že ocenění populární geografie a zeměpisných představ, které zobrazuje a interakce s těmito postupy, by mohly vést k lepší propagaci akademických geografických představ, a že v pokračujícím soupeření o prostor a další zdroje uvnitř akademické obce, musí zeměpisci prozkoumat mnoho „politických“ strategií a užší spojení s producenty populární geografie tomu může napomoci. Už jen proto, že mezi populární a akademickou geografii je velká propast, je potřeba si tyto pojmy vymežit a určit si, co tedy opravdu znamenají. Definice existuje spousta.

Jak ve svém článku *Geography as the world discipline: connecting popular and academic geographical imagination* napsal Alstair Bonnet (2003), mezi univerzitní (akademickou) a neuniverzitní (populární) geografii je propast a jsou to v podstatě dva rozdílné světy. Pojem geografie jako světová disciplína, kombinuje dvě základní oblasti: mezi/nadnárodní a environmentální studie, které říkají, že odpor k izolovanosti a nekomplexnosti by měl být určujícím přístupem disciplíny. Populární geografie je pojem, který zahrnuje označení všech forem geografických znalostí a jejich prezentace, které si určilo samo publikum a rozvíjí se i mimo vysoké školy a akademickou půdu (Bonnet, 2003). Za dvě hlavní manifestace populární geografie Bonnet (2003) považuje média populární geografie a středoškolské zeměpisné vzdělání. Nejrůznější geografické časopisy a televizní programy mají milionovou sledovanost, a právě to dokazuje, že zájem o geografii je jednou z nejčastějších aktivit, která nějak souvisí s intelektuální činností. Dále časopisy a programy ukazují, že geografie není v žádném případě izolovaná věda, protože se díky ní mohou lidé dozvědět více o jejich okolí a prostředí, ve kterém se nachází. Naopak akademická geografie je bohužel vedena, jako by byl zeměpis pouze univerzitním oborem a s „obyčejnými“ geografy spolupracují velmi málo nebo vůbec. Naopak v některých časopisech (např. *History Today* a *The New Scientist*) akademici působí, ale tyto časopisy pouze zneužívají pro přilákání nových studentů na jejich katedry a obory (Bonnet, 2003). Dále se také zabývá otázkou, proč by měli neoborní geografové (laici) definovat směr a obsah geografie. Zásah geografů, kteří nevycházejí z akademické

půdy, do tohoto oboru je ale stejně důležitý, jako zásah odborníků, protože právě oni k této disciplíně dokážou přilákat širokou veřejnost a vyvolají u ní zájem. Bonnet (2003) hezky uvedl, že v podstatě není možné se vyhnout buď veřejné nebo akademické představě této disciplíny, a přesně proto by vše mělo být propojeno, poněvadž geografie nemůže uniknout nárokům širokého publika.

Co se týče propasti mezi odbornou a neodbornou geografii, souhlasí s Bonnetem i Ron Johnson (2009a), který se zaměřil hlavně na novozélandský časopis, ale došel k velmi podobnému závěru. Ve svém článku velmi kritizuje časopis *New Zealand Geographic*, který svým čtenářům přibližuje Nový Zéland, ale nečerpá z žádných akademických výzkumů a prací. Také mu, jako geografovi, velmi vadí, že nejrůznější časopisy se sice prezentují jako geografické, ale samotní geografové jsou těmito časopisy zcela ignorováni. Věří, že je potřeba zvýšit povědomí o geografii a o práci geografů, kteří musí přesvědčit vydavatele časopisů, že jejich odborné práce jsou dobré a mají čtenářům co nabídnout. Dále upozorňuje na celosvětově známý časopis *National Geographic*, který zcela ignoruje výuku zeměpisu na školách, a také nebere v potaz reputaci mezinárodních výzkumů jednotlivých kateder geografie. Johnston (2009b) v jednom ze svých článků hezky popisuje jednotlivé časopisy, na které nahlíží a dopodrobna je rozebírá. Johnson (2009b) v tomto článku také trefně zmínil, že většina lidí si geografii představuje pouze jako mapy, globus, atlasy a základní informace o jednotlivých zemích.

4 Časopis Lidé a Země

Časopis Lidé a Země je nejen nejstarším českým cestopisným a zeměpisným časopisem, který je vydáván od roku 1952, ale také je jedním z nejstarších kontinuálně vydávaných periodik v České republice. Tento časopis se už téměř sedmdesát let zabývá tematikou populární geografie a patří mezi nejčtenější cestovatelské časopisy v České republice.

Tento časopis je měsíčník, vychází tedy jednou za měsíc. Články do něj píšou známé české osobnosti, cestovatelé i novináři, kteří mají místa, o kterých jejich texty jsou, velmi dobře procestované a články dokáží napsat pro čtenáře poutavě a zajímavě. Na cca 120 stranách najdeme jak cestopisy, reportáže nebo adrenalinové zážitky z naší planety, společně s tipy na výlety, tak i články o exotických destinacích, do kterých se někteří „obyčejní“ čtenáři nemají šanci dostat jinak, než přes stránky časopisu Lidé a Země, a právě díky této skutečnosti časopis tak významně přispívá k rozvoji populární geografie.

Vydavatelem časopisu je společnost Czech News Center a.s. (cncenter.cz, 2001), která je jednou z nejsilnějších mediálních institucí u nás. Pod tuto společnost spadá většina známých periodik, jež si obyvatelé kupují téměř každý den, např. Blesk, Aha!, Sport, Reflex, ale také Blesk pro ženy, Maminka nebo třeba Dieta. Dříve ale Lidé a Země spadalo pod vydavatelství Mladá fronta a.s.

4.1 Základní charakteristika čtenářů

Výzkum čtenosti tisku Media projekt zastřešuje Unie vydavatelů. Ta byla zaregistrována roku 1991 a od roku 2016 je spolkem. Patří pod ni, až na jednu výjimku, všichni vydavatelé jak celostátních, tak i regionálních deníků a časopisů. Výkonným ředitelem Unie vydavatelů je od roku 2018 Ing. Václav Mach (Unie vydavatelů, c2013-2020). Spojila jsem se s manažerem Unie vydavatelů, PhDr. Janem Pochmanem, který mi sdělil některá zajímavá data o čtenosti časopisu Lidé a Země za rok 2015.

Media projekt je oficiální výzkum čtenosti tiskových titulů, kde je ročně dotazováno cca 25 000 respondentů metodou CAPI (dotazování face-to-face s využitím notebooku). Tento projekt v současnosti zajišťují agentury Median a STEM/MARK (Media projekt, 2021).

Za rok 2015 byl podle Unie vydavatelů a jejich výzkumu Media Projekt průměrný prodaný náklad časopisu Lidé a Země 16 103 výtisků na vydání a čtenost činila 125 000

čtenářů na vydání. Z tohoto počtu čtenářů je téměř rovnoměrně zastoupen počet žen a mužů, kteří si tento časopis v roce 2015 přečetli. Mezi nejvíce zastoupený věk čtenářů patří jak mezi muži, tak i mezi ženami věkové rozpětí 40–49 let. Pokud se podíváme na vzdělanost respondentů, kteří v roce 2015 četli časopis Lidé a Země, nejvíce jich mělo střední vzdělání zakončeno maturitou a v těsném závěsu za nimi jsou lidé s vysokoškolským vzděláním zakončeným vyšším než bakalářským titulem. Mezi respondenty jsou nejvíce zastoupeni „profesionálové“. Jsou to lidé, kteří vykonávají zaměstnání podle jednotlivé klasifikace KZAM, což je celostátně používaný číselník pro klasifikaci zaměstnání. Byl vytvořen za účelem mezinárodní srovnatelnosti statistických ukazatelů a vypracován na bázi Mezinárodní klasifikace povolání ISCO – 88 (zkratky.cz, 2001). Spadají zde skupiny: vědeckí a odborní duševní pracovníci, techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech, provozní pracovníci ve službách a obchodě a v neposlední řadě zde spadají i příslušníci armády (czso.cz, 2014). Mezi další hojně zastoupené profese patří manuální pracovníci (mistři), dále úředníci a lidé, kteří pracují v kancelářích a zabývají se administrativou (viz tabulky 1-4).

Oproti roku 2015 bylo v roce 2020 prodáno 12 573 kusů výtisků na vydání a čtenost za celý rok 2020 byla cca 164 000 čtenářů na vydání.

Tabulka 1: Věk respondentů-muži

MEDIA PROJEKT 1.čtvrtletí 2015 - 4.čtvrtletí 2015 (1.1.2015 - 17.12.2015)			Měsíčníky čtenost na vydání v tisících
F1: Pohlaví respondenta - Muž			Lidé a Země
	Věk respondenta (R)		
		12-19 let	
	20-29 let	7	
	30-39 let	12	
	40-49 let	16	
	50-59 let	11	
	60-69 let	12	
	70-79 let	4	
	celkem	63	

Zdroj: Media projekt, Unie vydavatelů

Tabulka 2: Věk respondentů-ženy

MEDIA PROJEKT 1.čtvrtletí 2015 - 4.čtvrtletí 2015 (1.1.2015 - 17.12.2015)			Měsíčníky čtenost na vydání v tisících
F1: Pohlaví respondenta - Žena			Lidé a Země
	Věk respondenta (R)		
		12-19 let	
	20-29 let	10	
	30-39 let	9	
	40-49 let	15	
	50-59 let	10	
	60-69 let	10	
	70-79 let	6	
	celkem	62	

Zdroj: Media projekt, Unie vydavatelů

Tabulka 3: Vzdělání respondentů

MEDIA PROJEKT 1.čtvrtletí 2015 - 4.čtvrtletí 2015 (1.1.2015 - 17.12.2015)		Měsíčníky čtenost na vydání v tisících
		Lidé a Země
	Vzdělání respondenta	
	Bez vzdělání / neukončené základní	0
	Základní	7
	Střední bez maturity / vyučen bez maturity	24
	Střední s maturitou / vyučen s maturitou	47
	Vyšší odborné	3
	VŠ do úrovně bakalářského včetně	4
	Vysokoškolské nad úroveň bakalářského	41

Zdroj: Media projekt, Unie vydavatelů

Tabulka 4: Profese respondentů

MEDIA PROJEKT 1.čtvrtletí 2015 - 4.čtvrtletí 2015 (1.1.2015 - 17.12.2015)		Měsíčníky čtenost na vydání v tisících
		Lidé a Země
	Profese respondenta	
	Vyšší management / ředitelé / top management	6
	Profesionál	25
	Střední a nižší management	8
	Zaměstnanec-převaha práce v kanceláři / úředník / administrativa	10
	Zaměstnanec-nemanuální práce-mimo kancelář	10
	Farmář / zemědělec / rybář / lesník	1
	Kvalifikovaný manuální pracovník / mistr	11
	Nekvalifikovaný manuální pracovník / pomocný dělník	4

Zdroj: Media projekt, Unie vydavatelů

4.2 Lenka Klicperová

Lenka Klicperová je novinářka, dokumentaristka a fotografka, která se narodila 8. listopadu 1976 v Pardubicích. Byla šéfredaktorkou časopisu Lidé a Země od roku 2004 až do roku 2018. Byla tedy i šéfredaktorkou zkoumaného ročníku 64 z roku 2015 a měla pravděpodobně velký vliv na obsahovou stránku časopisu. Procestovala spoustu zemí

Afriky, v nichž i pracovala (např. Nigérii, Čad, Tanzanii nebo Keňu). Z větší části se zabývá válečnou tematikou, jako například syrskou válkou s Islámským státem. Od roku 2016 i pravidelně spolupracuje s časopisem Reflex a je spoluautorkou několika dokumentů (Slzy Konga, Latim – Obřezané, Iráčanky, Ženy v zemi Talibánu, Nezmlomené) a také spousty televizních reportáží (O Lence, 2019).

4.3 Struktura časopisu Lidé a Země

Časopis se už na první pohled snaží své čtenáře upoutat jak vzhledem, tak nadpisy a tituly článků, které čtenáři uvnitř periodika naleznou. Při prvním prolistování časopisu si lze všimnout, že je klasickým příkladem populární geografie, který se snaží informace z této části geografie předávat dále.

Všechna čísla ročníku 2015 mají 114 stran. Jednotlivé části časopisu tak mají pro každou část vyhrazený určitý počet stránek, jež se během vydávání časopisu každý měsíc, téměř nemění. Nejvíce stránek je samozřejmě vždy věnováno Tématu měsíce. Téma měsíce je vždy také alespoň lehce nastíněno na fotce titulní strany každého nově vydaného čísla.

Čím nás kterýkoliv časopis na první pohled zaujme je titulní strana. Na té se nachází velký žlutý nápis Lidé a Země s dodatkem Za obzorem čeká svět a nechybí zde také označení ročníku a čísla vydání. Dále se na titulní straně vždy nachází pro upoutání čtenáře pár nadpisů článků, které si v konkrétním čísle můžeme přečíst.

Po otevření časopisu jako první uvidíme **Editorial**, kde má konkrétně šéfredaktorka Lenka Klicperová úvodní slovo a v krátkosti nám představí, co vše si v aktuálním čísle budeme moci přečíst.

Nedílnou součástí každého časopisu je **Obsah**. Zde jsou vypsány všechny články a hlavní z nich mají ve vrchní části dvojstránky upoutávající fotografii s číslem strany, na které kýžený článek nalezneme. Obsah se vždy nachází ihned za Editorialem, na začátku časopisu.

Časopis je rozdělen do čtyř rubrik, a to Start, Planeta LaZ, Lidé v pohybu a Vaše cesty. V rubrice **Start** se nachází vždy fotografie od jednoho nebo dvou autorů i s krátkým vysvětlením, kde a proč byla fotografie pořízena. Dále se zde nachází pár tipů ať už na výlety, vernisáže nebo třeba filmy s cestovatelskou tematikou a zpověď známých

osobností (novinářů, moderátorů, herců apod.) o tom, jaké bylo jejich první velké cestování.

Dále přichází na řadu rubrika **Planeta LaZ**. Zde je věnováno nejvíce stránek Tématu měsíce, které obsahuje několik článků od různých autorů, spadajících pod stejné téma a poté následuje větší rozhovor s další známou českou osobností, reportáž a fotoreportáž. Právě v této rubrice se čtenáři dozví nejvíce populárně-geografických informací, a to jaký je život, zvyky, pokrmy nebo i tradice v odlehlých zemích.

V rubrice **Lidé v pohybu** najdeme články víceméně sportovní tematiky. Ať už vyloženě adrenalinové zážitky nebo „pouze“ outdoorové výlety nám zde popisují zkušení cestovatelé a sportovci.

V poslední rubrice, **Vaše cesty**, najdeme články o životě v zahraničí, exotice, ale i u nás v České republice. Je zde obsaženo od všeho něco. Články se týkají jídla, cestování, různých místních výrobků, tradic apod.

Na konci časopisu je upoutávka na předplatné pro další rok i s dárkem, který na čtenáře čeká, pokud si periodikum přeplatí.

5 Analýza časopisu Lidé a Země

Analýza časopisu Lidé a Země spočívala v přečtení všech dvanácti čísel ročníku 2015 a vymyšlení základních kategorií, jež jsou zmíněny výše, a do nichž jednotlivé články spadají a budou do nich zařazeny. Poté byly články seřazeny podle jednotlivých kontinentů a sepsány v programu Microsoft Excel. Poslední krok spočíval v zakódování jednotlivých kategorií do číselných kódů (viz příloha 1 až 4). Tato kapitola se tedy věnuje detailní analýze všech článků, které lze najít v rejstříku v posledním, tedy prosincovém, čísle roku 2015. V tomto rejstříku jsou sepsány téměř všechny články, s výjimkou těch, které neobsáhnou více než jednu stranu časopisu Lidé a Země.

5.1 Zastoupení jednotlivých států v člancích

V této kapitole jsem se rozhodla porovnávat jen články týkající se zahraničních zemí, tedy celkem 130 článků ze 160. Nejvíce článků je napsáno o evropských státech (necelých 41 %). Tato skutečnost je zřejmě dána tím, že evropské státy jsou čtenářům lépe přístupné. Jak z hlediska vzdálenosti od České republiky, tak i co se týká nákladů na dopravu a ubytování v daných státech, jelikož ty zřejmě nebudou tak velké, jako například při koupi letenek a ubytování na Maledivách. Další procentuální zastoupení jednotlivých

kontinentů lze vidět v tabulce 5. Články s evropskou tematikou se zabývají celkem dvaceti evropskými státy. Mezi zeměmi, o kterých se v časopisu Lidé a Země píše nejvíce, vede jednoznačně Itálie, jak za evropský kontinent, tak i v rámci celého světa.

Tabulka 5: Procentuální zastoupení kontinentů v článcích

	Afrika	Amerika	Asie	Evropa	celkem
Počet článků	13	23	41	53	130
Zastoupení kontinentů (%)	10,0	17,7	31,5	40,8	

Zdroj: vlastní šetření a zpracování

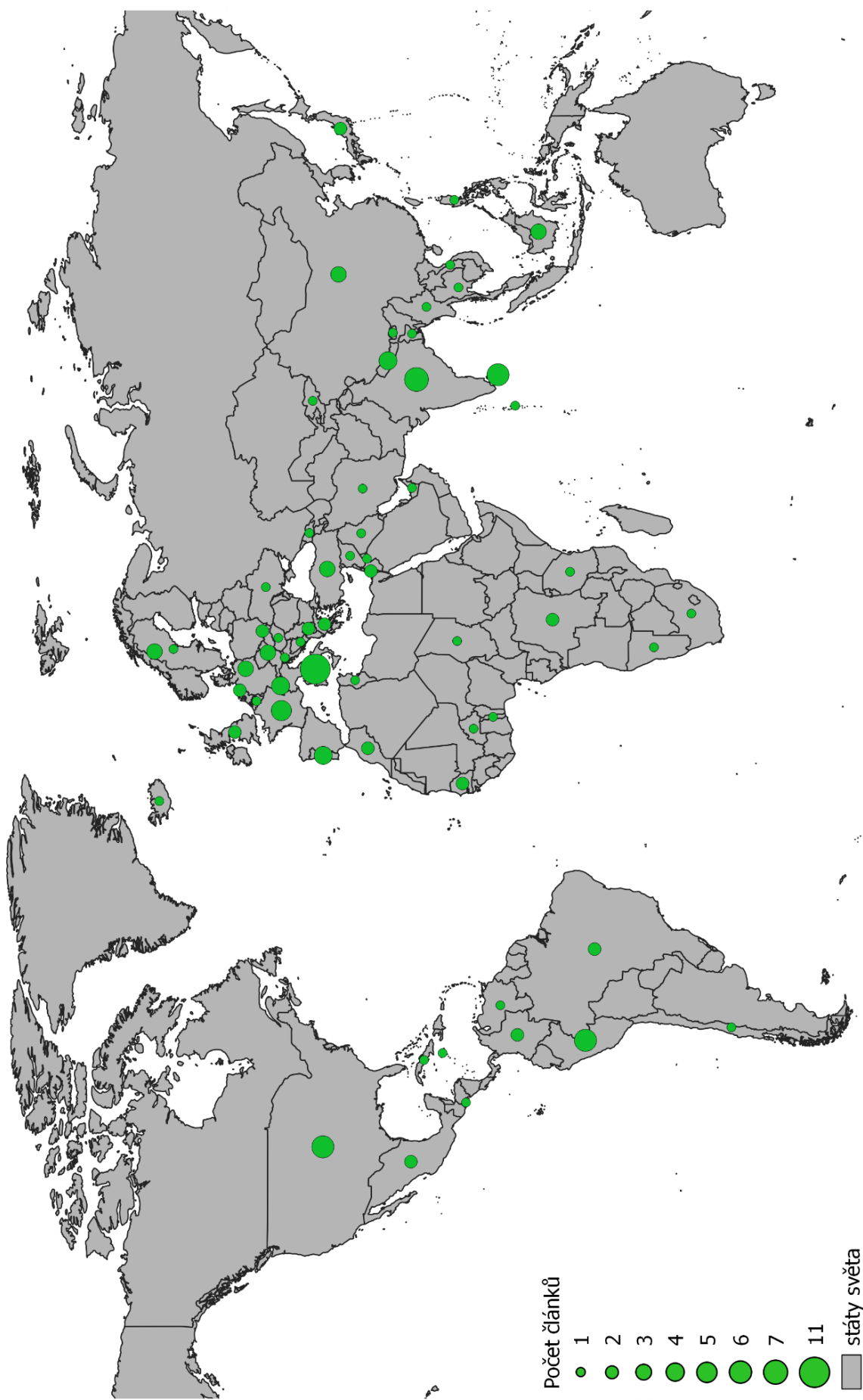
Článků o asijském kontinentu najdeme během celého roku 2015 celkem čtyřicet jedna, což se rovná 31,5 %. Tento kontinent zastupuje celkem dvaadvacet států. Nejvíce článků (celkem sedm) je napsáno o Indii a v těsném závěsu za ní je s šesti články Šrí Lanka.

Celý kontinent Severní a Jižní Ameriky zaujímá pomyslné třetí místo, co se počtu článků týká. Více článků se týká států Jižní Ameriky a nejvíce píšou autoři o Peru, které se objevuje ve stejném množství článků jako Spojené státy americké. Články o USA zmiňují státy Virginie a Západní Virginie, dva články jsou o Kalifornii, dále Alabamu, Massachusetts a Jižní Dakotu. Články prezentují jedenáct států, a kromě již zmiňovaného Peru a USA, jsou zastoupeny pouze jedním nebo dvěma texty za celý ročník 2015.

Nejméně článků a také států, o nichž se autoři zmiňují, má africký kontinent. Může to být tím, že Africké státy nejsou příliš turisticky známé, je těžší je navštívit. Ať už kvůli nejrůznějším nemocem, kterými se zde může turista nakazit, ale také kvůli povolením a vízům, jež jsou potřeba pro vstup do některých z těchto zemí nebo špatné politické situaci s potenciálním nebezpečím, kterému by byli turisté vystaveni apod. Články pojednávají pouze o 10 státech, kdy kromě Maroka, Demokratické republiky Kongo a Senegalu, je zbytek států zastoupen jen jedním článkem.

Země, kterým je věnováno více pozornosti v Tématu měsíce, jsou zastoupeny na všech kontinentech. Nejvíce států je asijských, jako například Šrí Lanka, Nepál, Indie atd. Mezi další nejvíce zastoupené kontinenty patří Evropa a Amerika a jejich státy jako jsou Itálie, Francie, Spojené státy americké nebo Peru. Téma měsíce se nejméně zaměřuje na Afriku, kde pojednává například o státě Togo, Čad a o Jihoafrické republice.

Jak lze vidět na obrázku 1, překvapivě kontinenty, které nejsou zmíněny ani v jednom článku vydání roku 2015 jsou Austrálie a Antarktida.

Obrázek 1: Počet napsaných článků o jednotlivých státech světa
 Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Kategorie pozitivní X negativní

V této a dalších kategoriích jsem se zaměřila na to, o jakých tématech články pojednávají, a také na to, jaké pocity jednotlivé články v této kategorii mohou ve čtenářích vyvolat. Většina (82,5 %) ze 160 článků ze všech dvanácti čísel ročníku 2015 je pozitivní a tedy pouze 17,5 % všech článků se zabývá negativní tematikou. Pokud se podíváme na jednotlivé kontinenty, nejvíce negativních témat v poměru s těmi pozitivními, se zabývalo Afrikou (46 % článků, tedy 6 ze 13). Druhým nejvíce negativním kontinentem je Severní a Jižní Amerika se 43 % negativních článků (tzn. 10 negativních z 23). Skutečnost, že mezi „nejhorší“ kontinenty patří Afrika a Amerika (zejména Jižní Amerika), je dána tím, že v afrických státech je chudoba, nedostatek vody, potravy i nedostatečná vzdělanost. Afrika je zde v rámci populární geografie negativně vykreslena hlavně díky pytláctví a nezákonnému prodeji slonoviny, dále také kvůli nedostatku čisté a zdravotně nezávadné vody a celkově díky špatným životním podmínkám. I proto první věcí, kterou si laik vybaví, když se řekne Afrika, jsou slumy, špína a chudoba, i když tomu tak zdaleka ve všech městech Afriky není.

Na americkém kontinentu pro změnu mezi hlavní negativní faktory patří politická situace ve státech, každodenní nebezpečí na ulicích ve městech, kde lidé drží nelegálně zbraně, užívají drogy a propadají alkoholismu. Dále zde patří i sucho v některých státech Jižní Ameriky a špatné vztahy mezi Mexikem a Spojenými státy americkými. Paradoxně, pokud bychom se zeptali laika, co si představí pod pojmem Amerika, nejspíše se jeho první slova budou vztahovat přímo ke Spojeným státům americkým a budou hlavně pozitivní, protože populární geografie ukazuje hlavně klady a svou pozornost věnuje hlavně Severní Americe a USA. Možná i díky této skutečnosti se časopis Lidé a Země snaží svým čtenářům přiblížit více Jižní Ameriku, o které je napsáno 61 % amerických článků (14 ze 23 článků) a jsou zcela rovnoměrně rozděleny na pozitivní a negativní. Severoamerických článků je jen devět, z nich pět pozitivních a čtyři negativní.

Naopak nejvíce pozitivním kontinentem, podle nejvíce pozitivních článků v porovnání s těmi negativními za daný kontinent, můžeme jednoznačně určit Evropu (opět zde nejsou zahrnuty články o České republice). Zde je negativní pouze 1 článek z 53 a zabývá se režimem v Rusku a uprchlíky, kteří byli nuceni utéct z Ukrajiny do Kyjeva. Pozitivní evropské články jsou plné informací o konkrétních zemích nebo městech, o tradicích, národních pokrmech apod.

5.3 Kategorie historie X současnost

V této kategorii zcela jasně převažují články o nedávných nebo i současných událostech. Články související s historií, kterých je necelých 8 %, se týkají starých nebo zaniklých zvyků nebo třeba i míst, která dnes už slouží jen pro turisty jako připomínka minulosti. Příkladem je článek z USA od novináře Eduarda Freislera (2015) Po stopách otroků Podzemní železnici. Příkladem starých a téměř zaniklých zvyků může být článek Lenky Klicperové (2015) z Albánie, kde dnes existuje už jen pár žen, které se oblékají a žijí jako muži a říká se jim burneshe. Historické články se ale vůbec nezabývají více vzdálenou minulostí, například před naším letopočtem, archeologickými nálezy, vykopávkami apod.

Texty, které se zabývají současností jsou zaměřeny na rok 2015, ale spousta z nich je aktuální i nyní. Upozorňují na nepokoje v Sýrii, chudobu a nedostatek vody v některých afrických státech, pytláčení v Čadu, drogový turismus na Jamajce, ale umožňují čtenářům nahlédnout i do života domorodých kmenů na ostrovech, tradic a zvyků ostatních států apod. Časopis se tedy nesnaží ukazovat a informovat své čtenáře jen o tom hezkém ze světa, ale zabývá se i aktuálními problémy světa, o kterých by lidé měli vědět více.

5.4 Kategorie příroda X lidé a živá X neživá příroda

Větší množství článků se týká lidí, než zvířat a přírody. Člověk je v ročníku 2015 velmi vyzdvihován a je mu věnováno více pozornosti než přírodě. Nejsou zde zastoupeny vůbec aktuální problémy světa, jako je například globální oteplování, tání ledovců apod. V textech o lidech a společnosti celkově chybí jakékoli informace o možnostech, jak snížit negativní dopad chování lidí. Autoři se raději soustředí na život lidí než na to, jaký vliv mají lidé na přírodu a své okolí a jak moc lidé celkově přírodu ovlivňují, aniž by si to uvědomovali. Jak trefně napsal Ron Johnston (2009b) ve svém článku Popular geographies and geographical imaginations, jsou upřednostňována témata, ke kterým lze pořídit kvalitní, zajímavé a pestrobarevné fotografie.

Autoři, kteří píšou o společnosti, se ve svých člancích zaměřují hlavně na to, jak lidé v konkrétních městech žijí, co je pro tato města typické a jak se zde obyvatelům daří. Kromě pár upozornění na chování společnosti například ve venezuelském městě Caracas, o kterém píše Eduard Freisler (2015) ve svém článku Výbušný Caracas, nebo kyselinové útoky na ženy v Indii apod., se časopis téměř vůbec nepozastavuje nad globálními

problémy naší Země. Zacházejí spíše do témat týkajících se politiky a politických režimů v konkrétních státech a čtenáři tak nejsou upozorňováni na problémy přírody a populace, se kterými by mohli něco udělat a zaměřit se na ně. Články ročníku 64 v roce 2015 jsou tedy velmi orientovány na člověka a řeší víceméně jen jeho problémy v podobě válek apod. Jsou zde zmínky o chudobě, o válkách, ale o ekologických katastrofách, za které je naše společnost zodpovědná, zde není ani zmínka, a časopis se chová, jako by se nic takového ve světě nedělo. Lidé nejsou vyzýváni a motivováni k základním věcem jako je například třídění odpadu, nebo důležitost starání se o čistotu řek a moří. Nejsou informováni o ropných katastrofách, které mají nejen na ekosystém moří obrovský vliv.

Články zabývající se přírodou a společností se nachází v každém čísle časopisu, ale články o přírodě jsou, dalo by se opět říct, povrchní. Najdeme zde spoustu článků o tom, jak se z určité rostliny vyrábí kosmetické prostředky, jak vypadají zámecké zahrady, kam na výlet do přírody, ale problémy přírody, jako by neexistovaly. Autoři nejdou do hloubky, aby bylo čtenářům vysvětleno, jaký je koloběh přírody, jak v ní zvířata žijí nebo jak vznikly hory, o kterých se zmiňují apod. Texty, které se zabývají neživou přírodou jsou spíše reportáží o tom, jak probíhal výstup na určitou horu, vstup do jeskyně apod., ale není zde vysvětleno, jak jeskyně vznikly, proč se nachází právě na onom konkrétním místě atd. Tyto články jsou spíše sportovního a adrenalinového charakteru a informují čtenáře, kam si zajet zasportovat. Autoři textů o zvířatech občas zabrousí do vážnější tematiky, jako je vymírání slonů nebo pytláctví ve článku Arthura F. Sniegona (2015) Sloní závod s časem, ale opět se čtenáři dozví jen „povrchní a zajímavé“ informace, protože ani v jednom z dvanácti čísel není vysvětlen a popsán vliv zvířat na přírodu a jejich úloha v ní. Jediné číslo časopisu, které klade větší důraz na ochranu zvířat a přírody je únorové, kde je Téma měsíce věnováno právě zvířatům a autoři své články věnují záchraně slonů a supů a také životu gepardů ve volné přírodě. Celkově se články zabývají více faunou než flórou možná i proto, že zvířata a jejich život může být pro čtenáře zajímavější. Bohužel, jak již bylo zmíněno výše, se kromě problémů lidí a lidské společnosti časopis nad problémy přírody více nepozastavuje a nepoukazuje na ně.

5.5 Kategorie město X venkov

Jak zmiňoval ve svém článku Ron Johnston (2009a), i přes to, že většina lidí v dnešní době žije hlavně ve městech, časopis se více zabývá vesnickou tematikou. V časopise Lidé a Země důraz na venkov není tak razantní jako u časopisu, na který se zaměřil Ron

Johnston, ale i přes to, že je zde převaha venkova nad městem patrná, by se dalo říct, že autoři kladou jak na tematiku měst, tak na tematiku vesnic téměř stejný důraz.

Většina článků jak o městech, tak i o venkově je pozitivní, překvapivě je ale více pozitivních článků napsáno o životě na venkově a více negativních článků se týká městské tematiky. Venkov a periferní oblasti autoři většinou popisují jako klidné a téměř idylické místo, kde žijí lidé tradičním způsobem života a živí se zemědělstvím a výrobou domácích produktů. Jako příklad zde lze uvést článek Medový ostrov od manželů Foktových (2015), který pojednává o chorvatském ostrovu Mljet. Na město, tedy jádrovou oblast, se hlavně nahlíží jako na moderní metropoli, kde ale není vždy bezpečno, a ne všechny vynálezy populace přispívají k lepšímu životu místních obyvatel. Autoři článků o městech často sklouzávají k politicky orientovaným článkům pojednávajících o místním režimu apod.

5.6 Kategorie kuchyně X výrobky

Tato kategorie patří mezi vedlejší a samozřejmě velmi úzce spolupracuje s kategoriemi předešlými. Články obsahující zmínky o tradičních pokrmech a kuchyni v konkrétních zemích jsou téměř vyrovnány s články o typických výrobcích, kterých je jen o trochu více. Během celého roku, a tedy dvanácti vydaných čísel časopisu Lidé a Země, nás autoři seznámili alespoň s jedním typickým pokrmem nebo surovinou z každého kontinentu. Autoři se tak snaží do povědomí čtenářů dostat tradiční pokrmy a tvorbu jiných kultur a obyvatel ostatních zemí. Zaměřují se více na typické výrobky konkrétních zemí, ale i tradiční pokrmy jsou zde hojně zastoupeny. Jedním z článků pojednávajícím o výrobcích je článek Jany Ašenbrennerové (2015) Za sýrem do afrického Švýcarska, kde popisuje, jak se vyrábí sýr ve vesnici v oblasti Masisi, která je v Demokratické republice Kongo svými sýry proslulá.

5.7 Kategorie kultura X sport

Tato kategorie je opět vedlejší. Dá se definovat u 65 článků, tzn. přesně u poloviny zahraničních článků. V této kategorii se kultura a sport spolu nevyklučují, ale mohou být ve člancích obsaženy zároveň. To se ale stalo jen v pár člancích, které se týkaly ideálních míst pro lyžování, ale také kultury, které nám konkrétní horské město nabízí. Více článků (celkem 69 %) se týkalo kultury než sportu. Zde autoři přibližují čtenářům zvyky, tradice a stejně tak i tradiční pokrmy, které se také dají považovat za tradice daných měst nebo zemí. Samozřejmě jsou zde zmíněna i muzea, skanzeny, hrady a celkově místa, která

návštěvníka intelektuálně obohatí. Články jsou psány hlavně jako tipy pro čtenáře na různé výlety. Jedním z příkladů takových článků může být text od Bohuslava Lacerty (2015) Na víkend do Tel Avivu, kde autor popisuje místa, která stojí v tomto izraelském městě za navštívení.

Ve člancích se sportovní tematikou lze nalézt sport, který je pro každého, tak i například horolezectví, které vyžaduje určité zkušenosti. Příkladem může být lezení po Italských ferratách, o kterých píše Helena Dvořáková (2015) v článku Kouzlo železných cest. V podstatě v těchto člancích jde vždy jen o informaci z míst, která autoři navštívili a nenesou v sobě žádnou hlubší informaci o daném místě. Vždy jde jen ve stručnosti o to, jaké město to je, kde ho najdeme a co se tam dá dělat.

5.8 Kategorie domorodci X turisté

Podle National Geographic Society (2019) je domorodcem ten, kdo má původ v určité oblasti nebo prostředí, narodil se tam, vyrostl zde a přirozeně se na onom místě vyskytuje. Tato definice tedy platí jak pro domorodé kmeny exotických zemí, tak i například pro obyvatele České republiky, kteří se zde narodili a vyrůstají zde.

Články jsou v této kategorii rozděleny podle toho, jestli se týkají místních lidí ze zemí a míst, o kterých je v člancích napsáno, nebo jestli je článek zaměřen spíše na turisty. Více článků se samozřejmě týkalo domorodců a původních obyvatel (ze 125 článků necelých 66 %). Z těchto článků bylo opět více textů o domorodých kmenech jak afrických, tak o domorodých kmenech v Americe, ale i o místních obyvatelích obou těchto kontinentů, včetně asijského. V Evropě je pochopitelně více článků, které se zabývají turistickou tematikou, ale příliš velký rozdíl mezi počty článků není.

Domorodé kmeny jsou zde vyobrazeny jako primitivní společnosti, kde se lidé žijí zemědělstvím, k obstarávání půdy využívají zvířata, a kromě elektřiny je pro ně stále velká převaha technologií a dnešních vymožeností takzvanou španělskou vesnicí, jako v článku Lenky Hrabalové (2015) Víkend mezi Bambry. Žijí v souladu s přírodou, nezatěžují ji a podle některých článků by se dalo i říct, že jejich život je bezstarostnější než život lidí ve vyspělých civilizacích. Články týkající se přímo domorodých kmenů jsou doplněny fotografiemi náčelníků, členů těchto kmenů i prostředí, ve kterém žijí, aby si vše čtenáři dokázali dokonale představit.

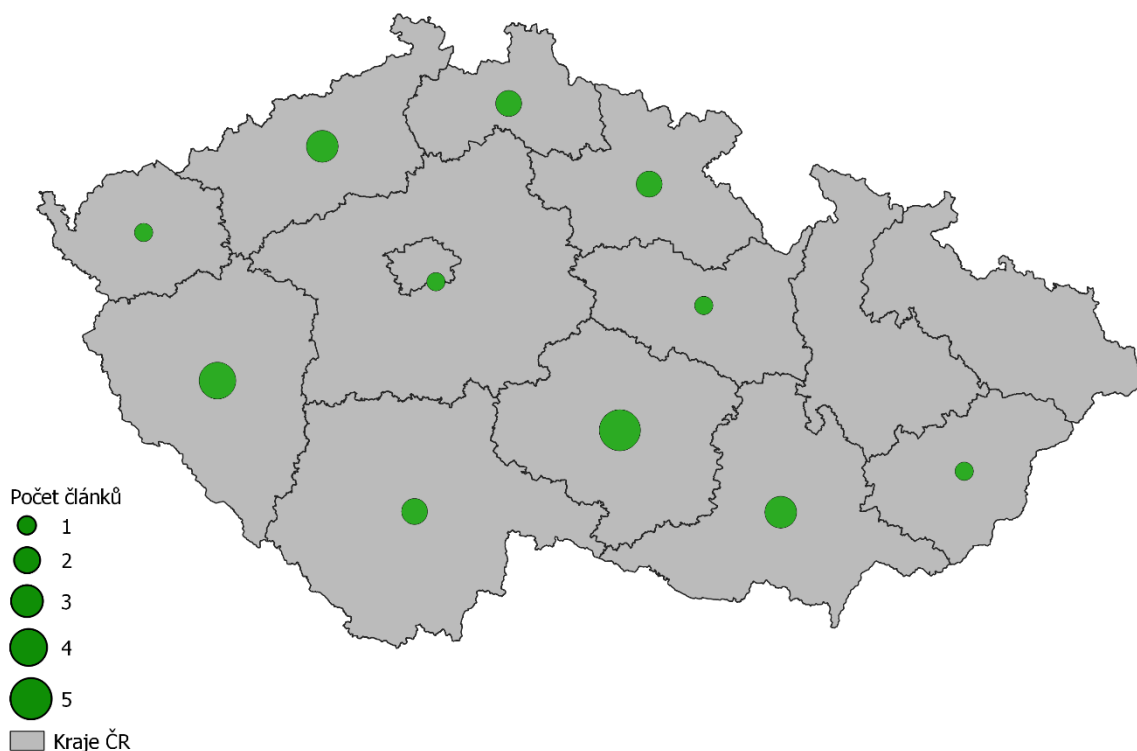
Články, které se týkají turistů jsou z velké většiny sportovně zaměřeny. Spousta článků se zaměřuje na výstup na horu, horolezectví po skalních stěnách apod., což nejsou

aktivity pro většinu čtenářů zcela běžné. Mezi „klidnější“ aktivity, díky kterým se dají poznat krásy dané země, lze zařadit hlavně cyklistiku nebo případně lyžování. Různé druhy sportu jsou zastoupeny v článku Markéty Růžičkové (2015) 7 divů Evropy pro sportovce, která zde píše tipy na sportovní vyžití v různých městech Evropy. Určitým způsobem tak popularizují konkrétní místa. Například lyžování je zmíněno hlavně v Itálii, a právě s tímto státem má většina lidí tento sport spojený.

5.9 Články o České republice

Těchto článků je ve všech vydáních za rok 2015 celkem třicet. Nejvíce, dvanáct, jich je v srpnovém vydání, které je českým speciálem. Všechny články kromě jednoho jsou pozitivní. Většinou jde o články týkající se současnosti a hlavně lidí. Článků o zvířatech a o volné přírodě zde lze najít naprosté minimum. Články se snaží čtenáře zaujmout a ukázat, že i v naší zemi je hezky a je zde spousta míst, která stojí za návštěvu. Několikrát jsou ve člancích zmíněny české hrady, kterých v naší zemi máme nespočet a věnuje se jim Markéta Kutilová (2015) ve svém článku Země zapomenutých hradů. Dále také zajímavá historická města, kde se návštěvník dozví informace o známých českých historických osobnostech apod. Snaží se tedy Českou republiku v očích českých čtenářů vyzdvihnout a zpopularizovat, protože spouště čtenářů slouží tento časopis jako únik do exotických a zahraničních zemí. Články o přírodě jsou cenné hlavně v dnešní době, kdy poslouží čtenářům jako dobrá rada kam se vydat, aniž by se potkali se zástupy lidí a užili si čerstvý vzduch. Zde se autoři zabývají hlavně tím, co je u nás zajímavého a žádný z článků se nezabývá politickými ani válečnými tématy. Nelze zde najít ani žádné negativní články, které by poukazovaly na to, co by se v naší zemi dalo změnit, kde jsou lepší nebo horší podmínky pro život apod. Historických témat se týká pouze sedm článků ze třiceti, většina článků se tedy zaměřuje na současnost.

O České republice nejvíce píše novinářka Markéta Růžičková, dále i manželé Foktovi a Markéta Kutilová. Nejvíce článků bylo napsáno o městech kraje Vysočina. Dalším velmi zastoupeným krajem je kraj Plzeňský a po něm následuje kraj Jihomoravský a Karlovarský. Kraje, o kterých není napsán žádný článek je kraj Olomoucký a Moravskoslezský. Celkem 19 článků ze 30 je psáno o konkrétním kraji nebo krajích (viz obrázek 2). Zbytek článků obsahuje informace a místa z různých krajů, jako jsou například hrady a zámky.

Obrázek 2: Zastoupení článků v jednotlivých krajích České republiky
Zdroj: vlastní zpracování

6 Autoři článků

Zde opět narážíme na problematiku nespolupráce akademické a populární geografie. I když se časopis *Lidé a Země* nazývá geografickým časopisem, ani jeden geograf nepřispěl v žádném vydání roku 2015 svým článkem.

Mezi autory článků najdeme novináře, fotografy, publicisty, ale také cestovatele. Mezi stálíce časopisu *Lidé a Země* patří manželé Markéta a Michael Foktovi, fotografové a publicisti. Manželé se zabývají především tematikou Evropy a České republiky. Michael Fokt procestoval a píše o severských zemích. Se svou manželkou naopak cestují po jihu Evropy. Hlavně po Itálii, ale napsali i články o Portugalsku a Chorvatsku.

Když se podíváme na čistě africkou tematiku, nelze říct konkrétní jméno autora, který zde píše nejvíce, ale lze bezpečně uvést, že nejvíce autorů, kteří o tomto kontinentu píšou, jsou cestovatelé. Dalším velmi zastoupeným povoláním jsou publicisti. Jediní „odborníci“, které zde, ale i ve všech vydáních roku 2015 můžeme najít, jsou přírodovědci Tomáš Jůnek (2015) a Arthur F. Sniegón (2015), kteří píšou o zvířatech v Čadu a Senegal.

Jižní Amerikou se nejvíce zabývá fotograf a publicista Jan Sochor. Píše hlavně o negativních tématech, jako je nedostatek vody a její špatná kvalita (Sochor, 2015d) nebo

také o životě ve věznici (Sochor, 2015b). Dále se věnuje i zvykům a tradicím v Mexiku (Sochor, 2015a) a Peru (Sochor, 2015c). Jižní Amerikou se zabývá i článek cestovatelky Anity Balejkové (2015) Bůh stvořil Jamajku nebo článek publicisty Ondřeje Horáka (2015) Otazníky nad Havanou. Severní Ameriku ve svých článcích přibližuje novinář Eduard Freisler (2015), zabývající se již zmiňovanou Podzemní železnicí, dalším novinářem píšícím o USA je Tomáš Nídr (2015), který se soustředí na domorodé kmeny Ameriky.

Články o Asii do časopisu během celého roku napsala spousta autorů. Na Šrí Lanku se specializuje Markéta Kutilová, novinářka a humanitární pracovnice, která čtenáře ve svých článcích seznámila s životem na tomto ostrově, ale také se zvyky místních obyvatel. Další spisovatelé jsou z řad publicistů, fotografů, cestovatelů, ale článkem přispěl i vodák Petr Novotný (2015), kameraman Jakub Freiwald (2015), speleolog Martin Rousek s kameramanem Evženem Janouškem (2015) a vysokoškolský učitel Radim Jebavý (2015).

Evropskými články se zabývají především manželé Foktovi, jak již bylo řečeno, ale mezi časté přispěvatele zde patří i Irena Páleníčková, cestovatelka a publicistka, která se ve svých článcích zabývá hlavně Německem a severskými zeměmi. Samozřejmě zde píšou i autoři, kteří psali i o jiných kontinentech, jako například Tomáš Nídr (2015), který zde svůj článek věnuje Londýnu.

7 Fotografie

Každý článek doprovázejí fotografie, které ve většině případů pořídili sami autoři článků. Někdy fotografie pocházejí z jejich archivů nebo jsou převzaty z internetové stránky profimedia.cz, v tomto případě jsou vždy opatřeny zdrojem.

Fotografie na titulních stranách časopisu, které se vždy týkají hlavního tématu měsíce, pocházejí buď z agentury profimedia.cz, nebo jsou převzaty také od společnosti Getty Images, která je obdobou české agentury a v neposlední řadě jsou některé fotografie na titulní straně převzaty od autorů článků konkrétního čísla. Každý článek je opatřen minimálně jednou fotografií týkající se daného tématu. Ve všech vydáních šedesátého čtvrtého ročníku časopisu Lidé a Země v roce 2015 můžeme najít cca 1215 fotografií na 1368 stránkách. To znamená, že na jedno vydání, které má 114 stran, vychází průměrně 101 fotografií, což je poměrně velké číslo. Ne všechny zabírají celou stranu, některé z nich jsou opravdu malé, ale proti nim stojí fotografie, které zabírají i dvě strany. Na

fotografii je tedy v časopise Lidé a Země kladen velký důraz a žádný článek se alespoň bez jedné fotografie neobejde.

8 Styl článků

Styl psaní článků je od textů psaných akademickými geografi velmi odlišný. Články jsou psány poutavým vyprávěcím stylem a hlavním účelem je zaujmout čtenáře. Nadpisy článků jsou napsány buď tak, že čtenář ihned ví, o čem článek bude a co ho v něm čeká, nebo vyvolá ve čtenáři zvědavost tím, že si ihned nedokáže představit, o čem přesně článek bude. Pokud jde o jedno z hlavních témat vydání, po nadpisu vždy následuje stručný úvod a v podstatě upoutávka na článek. Delší články jsou rozděleny na více částí s podnadpisy. Články jsou psány v přítomném nebo minulém čase. Záleží na tom, zda autor popisuje prostředí, nebo píše o tom, jak probíhala návštěva konkrétního místa apod. V člancích, které zabírají dvě a více stran nalezneme žluté sloupce, ve kterých si lze přečíst doplňující informace k danému tématu. Také bývají články doplněny jednou větou, která je psána větším písmem než okolní text a je světle modře zbarvena, což je dalším způsobem toho, jak upoutat čtenáře a vyzdvihnout o čem článek pojednává. Články týkající se Tématu měsíce a další větší články vždy na konci obsahují kolonku Tip autora, kde autor udává tipy na výlety v místě, o kterém píše. Články také mohou obsahovat kolonku Očima autora, kde jsou popsány myšlenky a pocity autora včetně jeho fotky.

8.1 Neodbornost článků

Jak už bylo výše řečeno, bohužel se v množství cestovatelů, novinářů a fotografů nenachází ani jeden akademický geograf, který by napsal alespoň jeden článek. Časopis tak zcela postrádá jakékoliv propojení akademické a populární geografie. Je tedy opravdu psán hlavně tak, aby text byl pro čtenáře jednoduše pochopitelný a postrádá jakoukoliv odbornost. Tato skutečnost je určitě dána složením spisovatelů, kteří do časopisu svými články přispívají. Zde vyvstává otázka, zda čeští akademičtí geografové odmítají, či nemají zájem psát články pro časopis Lidé a Země, nebo zda redakce tohoto periodika jejich zaslané články nepovažuje za dostatečně adekvátní. Nikola Mozgová (2019) totiž ve své bakalářské práci Vývoj a proměna časopisu Lidé a země, při rozhovoru s tehdejší šéfredaktorkou Lenkou Klicperovou uvádí, že paní Klicperová na dotaz, jak funguje přispívání do časopisu v roce 2017 odpovídá: „Nemáme čas na nějaká osobní setkání,

takže je to o tom, že člověk musí poslat už zpracovaný hotový článek a ten musí být natolik dobrý, abychom ho chtěly publikovat.“

Pokud se podíváme na vydání časopisu starší o několik desítek let, najdeme mezi autory článků profesory, inženýry a doktory, kteří pracují například v geografickém ústavu nebo jsou učiteli geografie a články jsou daleko odbornější a lépe propojují akademickou a populární geografii. V lednovém čísle čtrnáctého ročníku z roku 1965, pedagog geografie Karlovy Univerzity, Václav Gardavský (1965), uvádí ve svém výzkumu znepokojení nad tím, jak málo hlubších informací žáci ve školách o zeměpisu ví a vinu za to částečně připisuje tomu, že učebnice pro studenty nevytváří geografové. Články, které lze najít ve vydáních časopisu z druhé poloviny dvacátého století jsou daleko více provázány s akademickou geografii. Jedny z prvních vydání v roce 1952 obsahují články akademiků a na konci časopisu se vždy nachází i stránka, kde si čtenáři mohou ověřit své vědomosti. Fotografie nejsou obsaženy ve všech článcích a tam, kde je lze najít, je vždy pouze jedna, maximálně dvě fotografie, které nezabírají příliš místa na úkor textu. Toto je ale dáno i soudobými možnostmi, ať již technologickými, tak i personálními, politickými atd. Odbornost článků se začíná vytrácet kolem roku 1991 zároveň s přibývajícím množstvím fotografií, které zaplňují čím dál větší rozlohu stránky. Inženýry a doktory pomalu vytlačují cestovatelé. Jakmile od roku 1992 začala časopis Lidé a Země vydávat Mladá fronta namísto Československé akademie věd, jak tomu bylo do roku 1991, akademická a populární geografie se zde začaly vzájemně oddalovat a odcizovat.

9 Vybrané články

Pro podrobnější analýzu jsem si tyto články zvolila z toho důvodu, že se zabývají historií, zvířaty, současnými problémy atd., a každý z nich tak spadá do určité kategorie, které jsem si na začátku své práce určila.

9.1 Zničené, bez tváře, přesto nezlomené

Článek od autorek Lenky Klicperové a Jarmily Štukové (2015) v dubnovém vydání se zabývá kyselinovými útoky na ženy v Indii. Přibližuje život žen po zásahu kyselinou, je zpracován formou reportáže a obsahuje rozhovory s postiženými dívkami. Tento článek je důkazem toho, že i nepříjemná a negativní témata je třeba popularizovat a dostat do povědomí lidí, aby bylo možné obětem alespoň trochu pomoci. Článek by mohl obsahovat odborné informace například ohledně kyselin obecně a jak ničivé účinky na

lidský organismus mají, bohužel zde ale nic takového nelze najít. Autorky používají v článku rozhovory s postiženými dívkami a článek, možná i na úkor textu, doplňují velkými fotografiemi postižených dívek. Snaží se tak zaujmout čtenáře už na první pohled, aniž by čtenáři museli článek číst.

9.2 V jaguáří stopě

Článek Radany Dungelové (2015), české fotografky, je psán stylem vyprávění. Dungelová zde popisuje putování brazilským pralesem s cílem potkat jaguára a získat jeho fotografie ve volné přírodě. Uvádí zde základní informace o těchto šelmách, co žerou, kde je najít apod. Autorka, fascinovaná těmito zvířaty, se snaží prostřednictvím této reportáže čtenářům přiblížit setkání s jaguáry tak, jako by tam byli v danou chvíli s ní. Jsou zde umístěny i fotografie paní Dungelové, které při své výpravě pořídila. Opět článek není nijak propojen s akademickou geografii a například s různými výzkumy, které se těchto zvířat týkají a článek tak působí opravdu jako vyprávění v knize.

9.3 Ostrovy vzniklé z ropy

Reportáž ze Spojených arabských emirátů poukazuje na bohatství této země, které je zapříčiněno právě obrovskými nalezišti ropy. Opět článek Ivana Verneru (2015) obsahuje základní informace o státu, stručně je zde zmíněna i jeho historie a také tipy, jak zde cestovat a na kolik peněz by čtenáře vyšlo cestování metrem nebo taxi. Popularizace tohoto státu jen dokazuje, jak se zde rozmáhá cestovní ruch, na který, i podle autora, místní obyvatelé spoléhají, pokud by došla ropa. Je zde přiblížen i umělý vznik ostrovů doplněn zajímavými fotografiemi. Právě díky tomuto a dalším podobným článkům o Spojených arabských emirátech, které populární geografie produkuje, si obyčejní lidé (laici) mohou myslet, že v celé zemi je a vždy byl takový přepych a bohatství jako je právě v Dubaji, i když může jít o přesný opak.

9.4 Po stopách otroků Podzemní železnici

Historický článek ukazuje, že ne vše ve Spojených státech amerických bylo a je vždy zalité sluncem, jak si může spousta čtenářů myslet. Autor Eduard Freisler (2015) v zářijovém vydání přibližuje první polovinu 19. století v alabamském městě Mobile, kde otroci, kteří se snažili uniknout z jižanských plantáží na sever, s pomocí několika dodnes neznámých obyvatel vybudovali systém stezek, úkrytů a hesel, kterému se dodnes říká Podzemní železnice. Seznamuje tak čtenáře s kouskem historie USA, i když jde o negativní, politické a lehce aktuální téma, protože rasismus je ve Spojených státech

amerických stále aktuálním a kontroverzním tématem. Dává také tip na návštěvu této sítě muzeí, pokud by se někdo ze čtenářů vydal do USA. Tento článek alespoň lehce obohacuje vědění čtenářů historickými informacemi. Dá se říct, že i lehce odbornými, co se týče historie. Bohužel z pohledu populární a akademické geografie jde opět pouze o populárně geografický článek, který s akademickou geografíí nemá nic společného a ani ji nezmiňuje.

10 Závěr

Hlavním cílem této bakalářské práce bylo provést základní analýzu zeměpisného časopisu Lidé a Země z hlediska produkce populárně geografického vědění. Bakalářská práce je rozdělena na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická, tedy první část práce, se zaměřuje na akademickou a populární geografii a na vysvětlení rozdílu mezi těmito odvětvími geografie. Druhá část, praktická, se soustředí na základní obsahovou analýzu textů, které jsou v ročníku 2015 časopisu Lidé a Země zveřejněny.

Definice geografie a definice vztahů mezi populární a akademickou geografii není jednoduchá a zcela jednoznačná i přes to, že se obě tyto části geografie spolu občas prolínají a spolupracují spolu. To se ale podle prostudované literatury děje jen zřídkakdy, a to je zcela zásadním problémem. Nespolupráce akademické geografie s tou populární zapříčiňuje, že široká „laická“ veřejnost je nedostatečně informována, a tudíž si nedokáže udělat o geografii zcela správnou představu. Také na populární geografii se nahlíží jako na tu, která nespolupracuje s akademickou a nezmiňuje díla akademických geografů, což má také za následek mylné představy laické veřejnosti.

Tato skutečnost vyplývá i z této bakalářské práce. Celkově si lze při analýze článků všimnout toho, že se texty více věnují zahraničním tématům a státům než těm, které jsou obvyklé u nás v České republice. Pozornost čtenářů je upoutávána hlavně zajímavými a pro Čechy neobvyklými tématy a informacemi. Informace jsou čtenářům prezentovány tak, aby to pro ně bylo zajímavé a aby články byly snadně čitelné. Články jsou psány převážně stylem vyprávění a reportáží a jakákoli odbornost zde zcela chybí. Jde o to čtenáře zaujmout a předat mu základní, a především tedy zajímavé informace z cizích zemí, kam se čtenář nemusí mít šanci sám nikdy podívat. „Exotičnost“ v časopise Lidé a Země značně převládá. Velmi převládají články o mimoevropských zemích, kde se život více či méně liší od standardu zde v České republice. Dalo by se říct, že autoři a redakce časopisu Lidé a Země tak spoléhají na to, že lidé tento časopis budou číst, protože obsahuje nové a zajímavé informace ze světa. Díky těmto článkům si ale lidé vytváří mylné představy o geografii. Články a informace, které obsahují, tak lze označit za čistě populárně geografické a opravdu zde není ani náznak jakékoli spolupráce s akademickou geografii. Časopis Lidé a Země se chová, jako by akademická geografie ani neexistovala a svým čtenářům tak prezentuje pouze populárně geografické vědění, které zkresluje jejich náhled na geografii a jejich přehled o tom, co opravdu geografie znamená.

11 Summary

This bachelor thesis is called Popular Geographies: Geographic magazines as a sources of geographical informations and it is focused on analysis of geographic magazine Lidé a Země. In the first part of this thesis is defined what does popular geography and academic geography mean and what is the essential problem between these two parts of geography. Further chapter contains basic definition and introduction of magazine Lidé a Země.

The major section is focused on analysis of this magazine. For this analysis was chosen 64th edition from 2015 and this magazine was chosen, because it is the most famous czech geographic magazine. Whole analysis is divided into eight categories which describes them, for example positive x negative, nature x people, etc.

In other chapters I focused on countries the articles were about. I focused on the authors who wrote the articles and on which continents particular authors were focused in magazine issues from 2015. I also paid attention to photographs, which is every issue full of.

Analysis of this magazine showed that issues from 2015 do not cooperate with academic geography at all and focuses entirely on popular geography and thus present informations to its reader. This can lead do misinformation about what geography really is and what this discipline is really about.

Seznam použité literatury

Literární zdroje:

AŠENBRENNEROVÁ, J. (2015): Za sýrem do afrického Švýcarska. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(10), 56-61.

BALEJÍKOVÁ, A. (2015): Bůh stvořil Jamajku: a dal jí gandžu. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, **64**(1), 60-65.

DOBOŠ, P. (2017): Imaginativní geografie subsaharské Afriky v českém prostředí: nástin problematiky. *Geografie*. Praha: Česká geografická společnost, 122(1): 100–119. ISSN 1212-0014.

DUNGELOVÁ, R. (2015): V jaguáří stopě. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(2), 56-61.

DVOŘÁKOVÁ, H. (2015): Kouzlo železných cest. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(7), 58-62.

FOKTOVÁ, M., FOKT, M. (2015): Medový ostrov. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(7), 82-85.

FREISLER, E. (2015): Po stopách otroků Podzemní železnicí. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(9), 60-65.

FREISLER, E. (2015): Výbušný Caracas. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(10), 82-88.

FREIWALD, J. (2015): Šanghaj mnoha tváří. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(5), 22-29.

HORÁK, O. (2015): Otazníky nad Havanou. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(1), 80-87.

HRABALOVÁ, L. (2015): Víkend mezi Bambry. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(8), 56-63.

- JANOŠEK, E., ROUSEK, M. (2015): Zlatá kolébka v tureckých horách. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(8), 64-71.
- JEBAVÝ, R. (2015): Himalájem na kole. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(4), 54-61.
- JŮNEK, T. (2015): Sen o Niokolo Koba. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(2), 36-43.
- KLICPEROVÁ, L. (2015): Albánské ženy neženy. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(10), 16-25.
- KUTILOVÁ, M. (2015): Země zapomenutých hradů. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(8), 92-95.
- LACERTA, B. (2015): Na víkend do Tel Avivu. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(1), 80-87.
- NÍDR, T. (2015): Kmen Siouxů je statečný. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(12), 20-31.
- NÍDR, T. (2015): Londýn k nepoznání. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(5), 38-45.
- NOVOTNÝ, P. (2015): V peřejích Brahmaputry. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(3), 72-79.
- RŮŽIČKOVÁ, M. (2015): 7 divů Evropy pro sportovce. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(6), 96-101.
- SNIEGON, F., A. (2015): Sloní závod s časem. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(2), 28-33.
- SOCHOR, J. (2015a): Blízko svých mrtvých. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(11), 34-41.
- SOCHOR, J. (2015b): Peklo zvané kriminál. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(11), 20-29.

SOCHOR, J. (2015c): Ukřižování Krista míšence. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(4), 36-41.

SOCHOR, J. (2015d): Voda jen pro bohaté? *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(3), 24-29.

ŠTUKOVÁ, J., KLICPEROVÁ, L. (2015): Zničené, bez tváře, přesto nezlomené. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(4), 18-31.

VERNER, I. (2015): Ostrovy vzniklé z ropy. *Lidé a Země*. Praha: Mladá fronta, 2015, **64**(1), 54-59.

Internetové zdroje:

BONNET, A. (2003): Geography as the world discipline: connecting popular and academic geographical imaginations. *Royal Geographical Society* [online]. Area, 35(1), 55-63 [cit. 2021-04-04]. ISSN 0004-0894. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/1475-4762.00110>

DOBOŠ, P. (2016): *Imaginativní geografie: rozbor a diskuze konceptu* [online]. Brno [cit. 2021-04-05]. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/f997u/>. Rigorózní práce. Masarykova univerzita, Přírodovědecká fakulta.

GARDAVSKÝ, V. (1965): O zeměpisu ve škole. *Lidé a Země* [online]. Praha: ČSAV, 14(1): 6-9 [cit. 04.04.2021]. Dostupné z: <https://dnnt.mzk.cz/view/uuid:f8b4e230-0daf-11e5-b309-005056825209?page=uuid:48add0d0-0dc4-11e5-b309-005056825209>

Indigenous. *National Geographic* [online]. Washington, DC: National Geographic Society, 2019 [cit. 03.04.2021]. Dostupné z: <https://www.nationalgeographic.org/encyclopedia/indigenous/>

JOHNSTON, R. (2009a): On Geographic and geography. *New Zealand Geographer* [online]. *Wiley online library*, 65(3): 167–170 [cit. 02.11.2020]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1745-7939.2009.01160.x>

JOHNSTON, R. (2009b): Popular geographies and geographical imaginations: contemporary English-language geographical magazines. *GeoJournal* [online]. Springer Link, 74: 347–362. [cit. 06.12.2020]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s10708-009-9293-6>

KZAM. Největší databáze zkratk [online]. 2001 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: <https://www.zkratky.cz/KZAM/11464>

KZAM - systematická část. Český statistický úřad [online]. Praha: Český statistický úřad, 2014 [cit. 2021-04-18]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/czso/kzam_systematicka_cast

Media projekt. *MEDIAGURU* [online]. Praha: PHD, 2021 [cit. 02.04.2021]. Dostupné z: <https://www.mediaguru.cz/slovník-a-mediatypy/slovník/klicova-slova/media-projekt/>

MOZGOVÁ, N. (2019): *Vývoj a proměna časopisu Lidé a země* [online]. Olomouc [cit. 04.04.2021]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/od4du4/>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Šárka Novotná.

O Lence. *Lenka Klicperová* [online]. 2019 [cit. 04.04.2021]. Dostupné z: <https://lenkaklicperova.cz/o-lence/info/>

O nás. *Czech News center* [online]. Praha: CZECH NEWS CENTER, 2001 [cit. 04.04.2021]. Dostupné z: <https://www.cncenter.cz/o-nas>

Výzkum čtenosti tisku - Media projekt. *Unie vydavatelů ČR* [online]. Praha: Unie vydavatelů, c2013-2020 [cit. 2021-04-14]. Dostupné z: http://www.unievydavatelu.cz/cs/unie_vydavatelu/medialni_data/vyzkum_ctenosti

What is Geography? *Royal Geographical Society* [online]. Londýn: Royal Geographical Society, 2018 [cit. 25.02.2021]. Dostupné z: <https://www.rgs.org/geography/what-is-geography/>

Seznam příloh

Příloha č. 1: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – Afrika a Amerika

Příloha č. 2: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – Asie

Příloha č. 3: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – Evropa

Příloha č. 4: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – ČR

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Věk respondentů – muži

Tabulka č. 2: Věk respondentů – ženy

Tabulka č. 3: Vzdělání respondentů

Tabulka č. 4: Profese respondentů

Tabulka č. 5: Procentuální zastoupení kontinentů v člancích

Přílohy

Příloha č. 1: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – Afrika a Amerika

číslo/ ročník	název	autor	kdo to je?	stát	pozitivní (+) negativní (-)	historie (1)/ současnost (2)	rostliny (1)/ neživá příroda (2)/ zvířata (3)	příroda (1)/ lidé (2)	město (1)/ venkov (2)	kuchyně (1)/ výrobky (2)	kultura (1)/ sport (2)	domorodci (1)/ turisté (2)
AFRIKA												
02/2015	Sloni závod s časem	Sniegion F. Arthur	přírodovědec, publicista	Čad	-	2	3	1				2
02/2015	Sen o Niokolo Koba	Jlonek Tomáš	přírodovědec, publicista	Senegal	+	2	3	1				2
03/2015	Dlouhá cesta k čistě vodě	Ašenbrennerová Jana	fotografka	DR Konga	-	2		2	2			1
03/2015	Úřec, nebo uschneš!	Nidr Tomáš	novinář	Burkina Faso	-	2		2	2			1
04/2015	Zhroutceň Magrib	Spencerová Tereza	novinářka	Tunisko	-	2		2				1
05/2015	Zákon a pořádek Township Langa	Jaroš Bronislav	cestovatel	RJA	-	2		2		1	1	1
05/2015	Mároklo úplně v pohodě	Páleníčková Irena	cestovatelka	Mároklo	+	2		2	2	1	1	2
08/2015	Vikend mezi Bambrý	Hrabalová Lenka	cestovatelka	Senegal	+	2		2	2	1	1	1
09/2015	S piachtou po tajemné Tanganice	Slaninová Karolína	cestovatelka	Tanzanie	+	2		2				1
09/2015	Africký salón Krásy	Apostoláki Pavla	publicistka	Nambie	+	2	1	1	2	2	1	1
10/2015	Kam nechodí lékař, tam chodí šaman	Kutlová Markéta a Kubeš Tomáš	novinářka	Togo	-	2		2	2	1	2	1
10/2015	Za svrtem do afrického Švýcarska	Ašenbrennerová Jana	fotografka	DR Konga	+	2	3	1	2	2	1	1
10/2015	Marotčí Berberí a příchod elektřiny	Mahel Dalibor	cestovatel	Maroklo	+	2		2	2			1

číslo/ ročník	název	autor	kdo to je?	stát	pozitivní (+) negativní (-)	historie (1)/ současnost (2)	rostliny (1)/ neživá příroda (2)/ zvířata (3)	příroda (1)/ lidé (2)	město (1)/ venkov (2)	kuchyně (1)/ výrobky (2)	kultura (1)/ sport (2)	domorodci (1)/ turisté (2)
AMERIKA												
01/2015	Bůh stvořil Jamaiku	Balejková Anita	cestovatelka	Jamaika	-	2	1	2	1	2	1	1
01/2015	Otazníky nad Havanou	Horák Ondřej	publicista	Kuba	-	2		2	1			1
02/2015	V jaguáři stopě	Dungelová Radana	fotografka	Brazílie	+	2	3	1				
02/2015	Práselem za Čujačakim	Nidr Tomáš	novinář	Peru	+	2	3	1				
03/2015	Voda jen pro bohaté?	Sochor Jan	fotograf a publicista	Jižní Amerika	-	2		2	1			1
03/2015	Nejsušší město Ameriky	Sochor Jan	fotograf a publicista	Peru	-	2		2	1			1
03/2015	Sousedské vztahy na suhu	Nidr Tomáš	novinář	USA, Mexiko	-	2		2	1			1
04/2015	Ukřižování Krista míšence	Sochor Jan	fotograf a publicista	Peru	-	2		2	1		1	1
04/2015	Krajina horníků	Freisler Eduard	novinář	USA	-	2		2			1	1
04/2015	Chutě a vůně Kalifornie	Zlámalová Jana	horolezec a právník	USA	+	2		2		1	1	1
05/2015	Po žule na peruánskou Sřingu	Müldner Jiřif	cestovatelka	Peru	+	2	2	2		2	2	2
05/2015	Město, kde můžete snít	Hattalová Natalia	cestovatelka	USA	+	2		2	1		1	2
07/2015	Táhle země je pro cyklisty	Sochor Jan	fotograf a publicista	Kolumbie	+	2		2	1		2	1
07/2015	V zajeři diamantové řeky	Beřko Mřrtin	cestovatel a publicista	Brazílie	+	2		2	2		1	1
09/2015	Atacama: pouřř mmoħa tvřři	Nidr Tomáš	novinář	Chile	+	2		1	2		1	2
09/2015	Po stopách otroků. Podzemní řeleznici	Freisler Eduard	novinář	USA	+	1		2	2			1
10/2015	Muži v proudu řeky	Sochor Jan	fotograf a publicista	Kolumbie	-	2		2	2			1
10/2015	Vyběsných Caracas	Freisler Eduard	novinář	Venezuela	-	2		2	1			1
11/2015	Beřko zvané kriminřl	Sochor Jan	fotograf a publicista	Salvador	-	2		2	1			1
11/2015	Blřsko svých mřtvých	Sochor Jan	fotograf a publicista	Mexiko	+	2		2	1		1	1
11/2015	Rudř pole Massachusetts	Apostoláki Pavla	publicistka	USA	+	2	1	1	1	2	1	1
12/2015	Kmen Siouxů je statečný	Nidr Tomáš	novinář	USA	-	2		2	2		1	1
12/2015	Ostrov barevných řepic	Kubřřtovř Eva	historička	Peru	+	2		2	1	2	1	1

Priloha č. 2: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – Asie

číslo/ ročník	název	autor	kdo to je?	stát	pozitivní (+) negativní (-)	historie (1)/ současnost (2)	rostliny (1)/ neživá příroda (2)/ zvířata (3)	příroda (1)/ lidé (2)	město (1)/ venkov (2)	kuchyně (1)/ výrobky (2)	kultura (1)/ sport (2)	domorodci (1)/ turisté (2)
ASIE												
01/2015	Trinco, penta východu	Tauerová Kutilová Markéta	novinářka, humanitární pracovníce	Šrí Lanka	+	2		2	1		1	2
01/2015	Velikání na malém ostrově	Tauerová Kutilová Markéta	novinářka, humanitární pracovníce	Šrí Lanka	+	2	3	1				2
01/2015	Znovuoobjevený sever	Tauerová Kutilová Markéta	novinářka, humanitární pracovníce	Šrí Lanka	+	2		2	1		1	1
01/2015	Dítě jako superstar	Tauerová Kutilová Markéta	novinářka, humanitární pracovníce	Šrí Lanka	+	2		2	2	1		1
01/2015	Ostrovy vzniklé z ropy	Verner Ivan	novinář	Šrí Lanka	+	2		2	1		1	2
01/2015	Maledivy skoro zadarmo	Čermáková Helena	cestovatelka	Maledivy	+	2		2	2		1	2
01/2015	Filipínský strom života	Kurková Pavla	fotografka	Filipíny	+	2		2	2	2		1
02/2015	Nová naděje pro supy	Kolář Martin	cestovatel, fotograf, lékař	Nepál	+	2	3	1				1
02/2015	Japonský bojovník krásy	Apostolaki Pavla	publicistka	Japonsko	+	2	1	1	2	2		1
03/2015	Živá voda pro Kyrgyzstán	Baláž Martin	cestovatel	Kyrgyzstán	-	2	2	2	2		2	2
03/2015	V peřejích Brahmaputry	Novotný Petr	vodák	Indie	+	2	2	2	2			2
04/2015	Zničené, bez tváře, přesto nezlomené	Štuková Jarmila a Klíperová Lenka	fotografka a novinářka, šéfredaktorka	Indie	-	2		2	2		1	1
04/2015	Za Otcem ledových hor	Brnoliak Zdeno	cestovatel	Čína	+	2	2	2			2	2
04/2015	Himalájem na kole	Jeřábek Radim	VS učitel a trenér	Bhútán, Indie, Nepál	+	2		2	2		2	2
04/2015	Na mopedu do silniční války	Stingl Tomáš	novinář	Vietnam	+	2		2				1
04/2015	Pohádkové pching-jao	Štiplová Klára	průvodkyně	Čína	+	2		2		1	1	1
05/2015	Sanghaj mnoha tváří	Freiwald Jakub	kameraman	Čína	+	2		2	2	1	1	1
05/2015	Zapomenuté kmeny Indie	Šilha Václav	fotograf	Indie	+	2		2		1	1	1
05/2015	Kámen, který zná budoucnost	Sladký Jiří	cestovatel a publicista	Irán	+	2		2		2	1	1
05/2015	Na víkend do Tel Avivu	Lacerta Bohuslav	cestovatelka	Izrael	+	2		2	1	1	1	1
05/2015	Božská vůně santálu	Apostolaki Pavla	publicistka	Šrí Lanka	+	2	1	1	2	2		1
06/2015	Dvě rány pro Nepál	Tkáčková Radka	průvodkyně a fotografka	Nepál	-	2		2	2			1
06/2015	Věžní syrské války	Klíperová Lenka	novinářka a fotografka	Jordánsko	-	2		2	2			2
06/2015	Růžová mise z Turecka	Apostolaki Pavla	publicistka	Turecko	+	2	1	1	2	2	1	1
07/2015	Pryč z ráje!	Kutilová Markéta	novinářka a humanitární pracovníce	Šrí Lanka	-	2		2				1
08/2015	Zlatá kolečka v tureckých horách	Janoušek Evžen a Rousek Martin	kameraman a speleolog	Turecko	+	2	2	2	2		2	2
09/2015	Živé mosty Měghálaje	Nogová Andrea	cestovatelka	Indie	+	2	1	1				1
09/2015	Noc s Děmi lesa	Kratochvílová Vendula	cestovatelka	Indonésie	+	2		2			1	1
09/2015	Po zelené do Machtes Ramonu	Stingl Tomáš	novinář	Izrael	+	2		2	2		2	2
09/2015	Na rozpalených pláních Sindžáru	Klíperová Lenka a Štuková Jarmila	šéfredaktorka, fotografka a novinářka	Indonésie	-	2		2	2			1
10/2015	Neopostřaná genocida	Vacučiaková Magdaléna	novinář	Izrael	-	2		2				1
10/2015	Kobani - syrský Stalingrad	Kutilová Markéta	šéfredaktorka, fotografka a novinářka	Indonésie	-	2		2	2			1
10/2015	Výstup na Proměthovu horu	Dvořák Aleš	novinářka a humanitární pracovníce	Sýrie	-	2	2	2	1		2	2
10/2015	Japonský přáček mládí	Apostolaki Pavla	publicistka	Japonsko	+	2		2	2	2	2	1
11/2015	Bangabjzmys	Štuková Jarmila	novinářka a fotografka	Bangladéš	+	2		2	1	2	1	1
11/2015	Na mořském kajaku za Mokeny	Styblík Jan	průvodce a fotograf	Thajsko	+	2		2	2			1
12/2015	Křátemi školy v Barmě	Ašembrennerová Jana	fotografka	Barma	+	2		2	1			1
12/2015	Svaté leonst	Šmelc Petr	publicistka	Indie	-	2		2	1		1	1
12/2015	Mytických Dolpem ke Kříšálové hoře	Sehmalová Anna a Kocourek Jakub	cestovatel a publicista	Nepál	+	2	2	2	2	2	1	1
12/2015	Kde vládní graziňští králové	Grégr Richard	cestovatel a publicista	Turecko	+	1		2	2		1	1
12/2015	Váš koncert vás zdraví	Spencerová Tereza	novinářka	Indonésie	-	2		2	2			1

Priloha č. 3: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – Evropa

číslo/ ročník	název	autor	kdo to je?	stát	pozitivní (+) negativní (-)	historie (1)/ současnost (2)	rostliny (1)/ neživá příroda (2)/ zvířata (3)	příroda (1)/ lidé (2)	město (1)/ venkov (2)	kuchyně (1)/ výrobky (2)	kultura (1)/ sport (2)	domorodí (1)/ turisté (2)
EVROPA												
01/2015	Ríše sněhu v zemi nikoho	Pravda Petr	novinář	Rakousko	+	2	2	2	2	2	2	2
01/2015	Nektar bohů a Pathagora	Vrbancová Zuzana		Řecko	+	2	2	2	2	1	1	1
02/2015	Karnevalové tváře Itálie	Chvojková Lucie	novinářka	Itálie	+	2	2	2	1	1	1	1
02/2015	Gibraltarská trojka	Páleníčková Irena	cestovatelka, publicistka	Gibraltar	+	1	2	2	1	1	1	1
02/2015	Čekanka už čeká	Fehová Irena		Belgie	+	2	1	1	1	1	1	1
03/2015	Modrý led zvaný černý	Páleníčková Irena	cestovatelka, publicistka	Norsko	+	2	2	1	1	1	1	2
03/2015	Město tisíce ostrovů	Fokt Michael	fotograf a publicista	Švédsko	+	2	2	2	1	1	1	2
03/2015	Norská psychika na talíři	Frajtová Marie	novinářka	Norsko	+	2	3	1	2	1	1	1
03/2015	Voda mnoha tmoští	Apostolaki Pavla	publicistka	Itálie	+	2	2	2	1	2	2	2
04/2015	Krajem van Gogha i římských legionářů	Lhota Jaroslav	cestovatel, majitel CK	Francie	+	2	2	2	2	2	2	2
04/2015	Do Kolína za víni století	Apostolaki Pavla	publicistka	Německo	+	2	2	2	2	2	2	1
05/2015	Londýn k nepoznání	Nidr Tomáš	novinář	Velká Británie	+	2	2	2	2	2	2	1
05/2015	3 výpravy za chutí	Fokt Michael	fotograf a publicista	Nizozemsko	+	2	2	2	2	1	1	2
06/2015	Jemná pochoutka z drsné země	Fokt Michael a Markéta		Itálie	+	2	1	2	2	2	2	2
06/2015	Královstvím stínů	Foktovi Michael a Markéta		Itálie	+	2	2	2	2	1	1	1
06/2015	Mají italský karibik	Foktovi Michael a Markéta		Itálie	+	2	2	2	2	2	2	1
06/2015	Dokonale sříženo!	Foktovi Michael a Markéta		Itálie	+	2	2	2	2	2	2	2
06/2015	Podání Rýna na kole	Zvardoň František		Itálie	+	2	1	2	2	2	2	2
06/2015	Dvoké léto na Slovinsku	Páleníčková Irena	cestovatelka a publicistka	Německo, Nizozemsko, Švýcarsko, Francie	+	2	2	2	1	2	2	2
06/2015	Hledání Odysseova domu	Lhota Jaroslav	cestovatel, majitel CK Adventura	Slovinsko	+	2	2	2	2	2	2	2
06/2015	Drahokam černohorského jadrana	Borovička Michael	novinář a spisovatel	Řecko	+	1	2	2	2	1	1	2
06/2015	7 sportovních typů v Evropě	Jovanetič Darko	novinář a znalec Balkánů	Černá Hora	+	1	2	2	2	2	2	2
07/2015	Přijací zachraňují Portugalsko	Růžičková Markéta	novinářka	Evropa	+	2	2	2	2	2	2	2
07/2015	Vstupte do Míluositi!	Frajtová Marie	novinářka	Norsko	+	1	2	2	2	1	2	1
07/2015	Vykusovači síti	Foktovi Michael a Markéta		Portugalsko	+	2	1	1	2	2	2	1
07/2015	5 nej míst v Alesteju	Foktovi Michael a Markéta		Portugalsko	+	2	3	1	1	2	2	1
07/2015	Kouzlo železných cest	Dvořáková Helena		Portugalsko	+	2	2	2	2	2	2	2
07/2015	Větrný a nezmětlivý	Páleníčková Irena	cestovatelka a publicistka	Řecko	+	2	2	2	2	2	2	2
07/2015	Medový ostrov	Sladký Jiří	cestovatel a publicista	Maďarsko	+	2	2	2	2	2	2	2
07/2015	Italské sólo pro housle	Foktovi Michael a Markéta	cestovatel a publicista	Chorvatsko	+	2	2	2	2	2	2	2
07/2015	Moře sudozemců	Čapek Robert		Itálie	+	2	2	2	1	2	2	1
07/2015	8 divů Albánie	Weber Filip		Maďarsko	+	2	2	2	2	2	2	2
07/2015	Když zahrádní matka země	Fokt Michael	fotograf a publicista	Albánie	+	2	2	2	2	2	2	2
07/2015	Švýcarská královna krásy	Apostolaki Pavla	publicistka	Island	+	2	1	1	1	2	2	2
08/2015	Ukrajina: Křehké příměří	Jarbro Olof	fotožurnalista	Švýcarsko	+	2	1	1	2	2	1	1
09/2015	Energetické srdce Švýcarska	Čermáková Helena		Ukrajina	-	2	2	2	2	1	2	2
09/2015	Lihostolovský Pentagon	Hloušek Jakub	cestovatel a publicista	Slovinsko	+	1	2	2	1	2	2	1
09/2015	Pařížské chrámy mezi	Apostolaki Pavla	publicistka	Francie	+	2	3	2	1	2	2	1
10/2015	Albánské ženy-neženy	Kilperová Lenka	novinářka a fotografa	Albánie	+	1	2	2	1	2	2	1
10/2015	Napoleonská kuchyně na Elbě	Chvojková Lucie		Itálie	+	2	2	2	1	1	1	1
11/2015	Sherlock Holmes, Vrchol Evropy a večeře iglů	Frajtová Marie	novinářka	Švýcarsko	+	2	2	2	2	1	2	2
11/2015	Lýžování pro gurmány	Frajtová Marie	novinářka	Itálie	+	2	2	2	2	1	2	2
11/2015	Na vrchol Velkého Benáčana	Hájek Tomáš	novinář	Rakousko	+	2	2	2	2	1	2	2
11/2015	Neokázalý půvab Cortiny D'Ampezzo	Holub Radek	novinář	Itálie	+	2	2	2	2	2	2	2
11/2015	Jednoduše luxusní chutě	Frajtová Marie	novinářka	Itálie	+	2	2	2	2	1	2	2
12/2015	Barokního Vánoce po francouzsku	Apostolaki Pavla	publicistka	Francie	+	2	2	2	1	2	2	2
12/2015	Město, které nezaspalo	Páleníčková Irena	cestovatelka	Německo	+	2	2	2	1	2	2	1
12/2015	Matúsovo království miniatúr	Skrabala Petr	novinářka	Slovinsko	+	2	2	2	1	1	1	2
12/2015	13 ingrediencí Vánoce	Frajtová Marie	novinářka	Velká Británie	+	2	2	2	1	1	1	1
12/2015	Kamenný olej	Apostolaki Pavla	publicistka	Rakousko	+	2	2	2	1	2	2	1

Příloha č. 4: Analýza ročníku 2015 časopisu Lidé a Země – ČR

časopis/ročník	název	autor	kdo to je?	stát	pozitivní (+)/negativní (-)	historie (1)/současnost (2)	rostliny (1)/neživa příroda (2)/zvířata (3)	příroda (1)/lidé (2)	město (1)/venkov (2)	kuchyně (1)/výrobky (2)	kultura (1)/sport (2)	domorodci (1)/turisté (2)
ČR												
01/2015	Kašperské Hory nad zlato	Kurfková Pavla	fotografka	ČR/Kašperské Hory	+	2		2	1	2		1
01/2015	Zimním Novoměstskem	Hloušek Jakub	cestovatel a publicista	ČR/Nové Město na Moravě	+	2		2	2		2	
02/2015	Fotolovy v české divočině	Štuková Jarmila	novinářka a fotografka	ČR	+	2	3	1				1
02/2015	Byli naši předkové strašní?	Foktovi Michael a Markéta	fotograf a publicista	ČR/Dobruška	+	1		2	2		1	1
03/2015	Lázně Lázně králů i trebelů	Fokt Michael	cestovatel a publicista	ČR/Únětice	+	2		2	1			2
03/2015	Výlet za koláči i pivem	Foktovi Michael a Markéta	cestovatel a publicista	ČR/Jihlava/Třebíč	+	2		2	2	1	1	2
04/2015	Ze stříbrné Jihlavy do kameenné Třebíče	Hloušek Jakub	cestovatel a publicista	ČR/Rudice	+	2		2	2		2	2
04/2015	Výlet do propadání	Weber Filip	cestovatel	ČR/Most	+	2	2	2				2
05/2015	Uhelné safári	Guzi Michal	publicistka	ČR/Šumava	+	2		2	2		2	2
06/2015	Hravá Šumava	Apostoláči Pavla	cestovatel a publicista	ČR/Husinec/Jihočeský kraj	+	1		2	1			2
07/2015	Ve stopách Mistra	Hloušek Jakub	novinářka	ČR	+	1		2	1		1	2
08/2015	Na skok do minulosti	Růžičková Markéta	novinářka	ČR	+	2		2	2		1	2
08/2015	Přes hory a dolů	Růžičková Markéta	novinářka	ČR	+	2		2	2			2
08/2015	Česko v chutových pohárcích	Růžičková Markéta	novinářka	ČR	+	2		2	1	1		2
08/2015	Houbařská fashion story	Zatorský Jan	forograf	ČR	+	2		2	2			1
08/2015	V kraji žitkovských bobyní	Šprindlová Zuzana	novinářka	ČR/Kopanice	+	2		2	2		1	1
08/2015	Poička stará 750 let	Kutilová Markéta	novinářka a humanitární pracovníce	ČR/Policka	+	1		2	1		1	1
08/2015	Země zapomenutých hradů	Kutilová Markéta	novinářka a humanitární pracovníce	ČR	+	1		2	2		1	2
08/2015	Výlet pro 13 svalů a 26 kostí	Apostoláči Pavla	publicistka	ČR	+	2		2	2		2	2
08/2015	Slavácký rok	Grégr Richard	novinář	ČR/Kyjov	+	2		2	1		1	1
08/2015	Kde má Hlíník muzeum?	Růžičková Markéta	novinářka	ČR	+	2		2	1		1	
08/2015	Prasátka, která mají pomník	Frajtová Marie	novinářka	ČR/Přeštice	+	2		2	2	1		
08/2015	Steročeská kráska	Apostoláči Pavla	publicistka	ČR/Rohozná	+	2		2	2	1		2
09/2015	Vzhůru na ovocnou túru	Apostoláči Pavla	publicistka	ČR	+	2	1	1	2			2
09/2015	Veselejší židá historie!	Foktovi Michael a Markéta	publicistka	ČR	+	2		2	1	2		2
10/2015	Voda a vítr - Šumava	Fokt Michael	fotograf a publicista	ČR/Srní/Šumava	+	2	3	1				2
10/2015	Pohraničí, kde zbraně ničí i mlčí	Foktovi Michael a Markéta	novinářka	ČR/Trutnov	-	1		2	2			2
11/2015	Ve stopě slavných závodů	Růžičková Markéta	novinářka	ČR/Bedřichov/Špindl Mlýn/N.M.na M./Kvílda	+	2		2	1		2	2
11/2015	Adrenalin po česku	Růžičková Markéta	novinářka	ČR	+	2		2	1		2	2
12/2015	Na výlet s Franzem Katkou	Matyášová JUDrta	novinářka	ČR/Liberec/Frydlant/Mariánské Lázně/Trešň/Sířen	+	1		2	1			1